

Sprawozdanie z realizacji „Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Mieście Łodzi w latach 2014-2020” w 2016 r.

„Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Mieście Łodzi w latach 2014-2020”, zwany dalej Programem, został przyjęty uchwałą nr LXXXIII/1747/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2014 r.

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec tej grupy osób. Cele szczegółowe natomiast obejmują: rehabilitację zawodową, rehabilitację społeczną, edukację, rozwój infrastruktury miasta zintegrowany z potrzebami osób z niepełnosprawnościami, pomoc społeczną oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Program jest realizowany przez szerokie grono realizatorów, w tym w szczególności: komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi, jednostki organizacyjne Miasta (m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Zarząd Dróg i Transportu), Łódzki Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi, MPK-Łódź sp. z o.o., organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami, Miejską Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych. Realizację poszczególnych celów przedstawiono poniżej.

I. Rehabilitacja zawodowa.

Celem działań podejmowanych w ramach rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia oraz awansu zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W efekcie ma to doprowadzić do usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych, dając im poczucie materialnej niezależności i społecznej użyteczności.

Źródło finansowania stanowią głównie środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ich podział i wykorzystanie w 2016 r. przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Rehabilitacja zawodowa – środki PFRON.

L.p.	Nazwa zadania	Wydatkowana kwota (zł)
1	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	2.470.796,76
2	Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.	1.693.911,99
3	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności.	860,89
4	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych.	62.944,30
	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	0,00
5	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.	96.215,56
	Razem	4.324.729,50

W wyniku działań prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi w 2016 r.:

- 30 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (od 2014 r. łącznie 128 osób),
- zawarto 37 umów na zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, dla 43 stanowisk (od 2014 r. łącznie 143 umowy dla 162 stanowisk),
- zawarto 12 umów na zorganizowanie szkoleń dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych, w których wzięły udział 73 osoby,
- zawarto 11 umów na zorganizowanie staży dla 14 osób,
- 21 osób bezrobotnych uzyskało pracę po odbyciu staży (finansowanych ze środków innych niż PFRON),
- udzielono 54 porady zawodowe dla osób niepełnosprawnych,
- opracowano 3697 indywidualnych planów działania,
- 21 osób skierowano do prac społecznie użytecznych.

II. Rehabilitacja społeczna.

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym m.in. poprzez wyrabianie zaradności osobistej

architektonicznych, transportowych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie postaw i zachowań społecznych sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Wiele działań w tym zakresie prowadzonych jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi. Rodzaj realizowanych działań i wysokość przeznaczonych na nie kwot obrazuje tabela.

Tab.2. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez MOPS w Łodzi.

L.p.	Rodzaj zadania	Kwota	Liczba beneficjentów
1	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	1.788.552,25 zł	1394 osoby
2	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2.660.781,22 zł	2011 osób
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	126.098 zł	28 organizacji pozarządowych
4	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych,	1.249.423,10 zł	115
5	Dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się i technicznych	348.551,06 zł	289
6	Dofinansowanie kosztów tworzenie i działania warsztatów terapii zajęciowej	5.243.164 zł	296
	Razem	11.416.569,63 zł	4133
	W tym:		
	- PFRON	10.908.221,63 zł	
	- budżet miasta Łodzi	508.348,00 zł	

Ponadto w roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi po raz kolejny realizował program „Aktywny samorząd” adresowany do osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program finansowany jest ze środków PFRON, a całkowity koszt jego realizacji w 2016 r. wyniósł 1.415.383,60 zł. Rodzaj finansowanych działań, wysokość środków oraz liczbę beneficjentów obrazuje tabela.

	Nazwa zadania	Wnioski zrealizowane	Kwota wydatkowana
MODUŁ I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.			
A Likwidacja bariery transportowej	<u>Zadanie 1:</u> pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	4	18.740,00
	<u>Zadanie 2:</u> pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	3	3.547,50
B Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	<u>Zadanie 1:</u> pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	62	479.178,84
	<u>Zadanie 2:</u> dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	14	28.000,00
C Likwidacja barier w poruszaniu się	<u>Zadanie 2:</u> pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	29	57.280,00
	<u>Zadanie 3:</u> pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	9	161.310,00
	<u>Zadanie 4:</u> pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości)	4	16.890,00
D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opieką.	20	24.490,48
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego wraz z dodatkiem na pokrycie kosztów kształcenia	234	625.946,78
	Razem moduł I i II	379	1.415.383,60

1. Orzekanie o niepełnosprawności.

Wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi. W 2016 r. Zespół wydał:

- 1350 orzeczeń dot. osób do 16 roku życia,
- 10.400 orzeczeń dot. osób powyżej 16 roku życia.

2. Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego.

Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego prowadzona jest przez Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych, na podstawie umowy zawartej z Urzędem Miasta Łodzi. W 2016 r. z wypożyczalni skorzystało 60 osób.

3. Organizowanie otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych w zakresie zadań polegających na wspieraniu osób niepełnosprawnych w życiu codziennym, kulturze czy sporcie. W 2016 r. komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi przeprowadziły 7 konkursów, w których złożone zostały 54 oferty, a 32 z nich przyjęto do realizacji. Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmowała także zlecenie realizacji zadań w trybie pozakonkursowym, tj. na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Łącznie zawarto umowy na kwotę 271.400 zł.

Zawarte umowy obejmowały szeroki wachlarz działań, m.in. rehabilitację leczniczą, psychologiczną, wydarzenia sportowe i kulturalne, imprezy integracyjne, wydawanie kalendarzy popularyzujących działalność artystyczną osób niepełnosprawnych. Liczba beneficjentów wszystkich działań wyniosła ok. 5600 osób.

III. Edukacja.

Główne zadania edukacji w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami obejmują w szczególności:

- 1) wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych;
- 2) organizowanie działań wspierających rodziny z małym niepełnosprawnym dzieckiem;
- 3) wspieranie integracji młodzieży niepełnosprawnej poprzez przygotowywanie uczniów do aktywnego samodzielnego poszukiwania pracy;
- 4) wspieranie współpracy placówek oświatowych z przedsiębiorcami;

Tab. 4. Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych.

1	Liczba prowadzonych szkół i placówek specjalnych oraz szkół z klasami integracyjnymi	64
2	Liczba szkół ogólnodostępnych, w których uczą się uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	133
3	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczących się w szkołach ogólnodostępnych	709 (+ 188 w przedszkolach miejskich)
4	Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym/integracyjnym	Placówki specjalne – 1930 +52 przedszkola miejskie Placówki/oddziały integracyjne – 506 + 143 przedszkola miejskie Łącznie - 2631

Ponadto w ramach realizacji powyższych zadań w 2016 r.:

- realizowano projekt „Sobota ze specjalistami”, w ramach którego w każdą sobotę, przy prowadzonych przez Miasto Łódź Zespołach Wczesnego Wspomagania Rozwoju odbywały się konsultacje specjalistyczne dla rodziców małych dzieci dot. prawidłowego rozwoju;
- 375 dzieci było objętych Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju;
- 235 uczniów skorzystało z praktyk zawodowych;
- 149 absolwentów uczestniczyło w zajęciach i warsztatach dot. metod aktywnego poszukiwania pracy;
- zorganizowano 48 szkoleń, warsztatów i lekcji w placówkach oświatowych dot. zwiększania świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i wspierania osób z niepełnosprawnościami; uczestniczyło w nich 755 osób.

IV. Rozwój infrastruktury miasta zintegrowany z potrzebami osób niepełnosprawnych.

Głównym celem działań w ramach tego celu jest stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do przestrzeni publicznej, a tym samym udział w życiu społecznym.

Najważniejsze obszary działań to:

1. Likwidowanie barier architektonicznych w dostępie do budynków Urzędu Miasta Łodzi i jednostek organizacyjnych Miasta.

1. Placówki nadzorowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMiŁ:

Nazwa jednostki	Zakres prac
Miejskie Centrum Medyczne „Górna” w Łodzi	
Przychodnia przy ul. Cieszkowskiego 6	Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych, łączącego podest schodów przy wejściu do nowo powstałych pomieszczeń poradni rehabilitacyjnej z podestem przy wejściu do poradni POZ dla dzieci.
Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty” w Łodzi	
Przychodnia Zdrowia w Łodzi ul. Nastrojowa 10	Remont miejsc parkingowych, chodnika oraz podjazdów dla osób niepełnosprawnych

2. Placówki nadzorowane przez Wydział Sportu UMiŁ – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji:

W ramach budowy placu zabaw dla dzieci na terenie obiektu rekreacyjnego „Arturówek” zastosowana została nawierzchnia pozwalająca na poruszanie się na wózku oraz zainstalowano trzy urządzenia dedykowane dla osób z dysfunkcjami: tablica Braille'a, gra językowa integracyjna, zestaw integracyjny „Kubuś”, który daje dzieciom poruszającym się na wózku inwalidzkim możliwość aktywnego uczestnictwa w zabawie z rówieśnikami. Przy Wodnym Placu Zabaw na terenie „Arturówka” powstała toaleta dla niepełnosprawnych z podjazdem dla wózków.

Na pozostałych obiektach rekreacyjnych („Młynek”, „Stawy Jana”, „Stawy Stefańskiego” zostały umieszczone tablice z mapą informacyjną o obiekcie wraz z płytką tyflograficzną z informacją w języku Braille'a dla osób słabowidzących lub niewidomych.

2. Likwidowanie barier architektonicznych w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych na modernizowanym układzie drogowym oraz w ramach prowadzonych zadań utrzymaniowych na remontowanych ciągach pieszych.

2.1. W ramach realizowanych projektów inwestycyjnych - budowy węzła multimodalnego przy dworcu Łódź Fabryczna oraz przebudowy układu drogowego wokół dworca Łódź Fabryczna zrealizowane zostały następujące zakresy robót likwidujące bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami:

- 1) budowa podwyższonych peronów autobusowych i tramwajowych;

- 3) stosowanie płytek wskaźnikowych i naprowadzających przy skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych;
- 4) obniżanie krawężników przy przejściach dla pieszych;
- 5) stosowanie płytek wskaźnikowych i naprowadzających na obszarze przydworcowym i w obiekcie dworca oraz podziemnej stacji Łódź Fabryczna;
- 6) budowa wind, pochylni, schodów ruchomych w obiekcie dworca i stacji oraz powiązanie komunikacyjne z układu drogowego;
- 7) montaż dźwiękowych sygnalizacji przy przejściach i skrzyżowaniach.

2.2. Obniżenie krawężników przy jezdniach oraz stosowanie płytek kierunkowych ze strukturą żebrową oraz ze strukturą wypustkową w ramach realizacji następujących inwestycji:

- 1) przebudowa ul. Widzewskiej przy al. Piłsudskiego;
- 2) przebudowa ul. Sępiej od al. Piłsudskiego do nowo powstałej ul. Józefa;
- 3) budowa ul. Józefa ,
- 4) przebudowa ul. Tunelowej od al. Piłsudskiego do ul. Józefa;
- 5) przebudowa wraz z chodnikami od strony północnej al. Piłsudskiego od ul. Widzewskiej do ul. Niciarnianej wraz z przejściami przy ul. Niciarnianej, ul. Tunelowej, ul. Sępiej i ul. Widzewskiej;
- 6) przebudowa chodnika na al. Kościuszki od al. Mickiewicza do ul. Zamenhofs strona wschodnia oraz przejścia dla pieszych przez ul. Zamenhofs oraz rekultywacja zielenców wzdłuż al. Kościuszki;
- 7) przebudowa chodnika na al. Kościuszki od al. Mickiewicza do ul. Żwirki strona zachodnia i przejścia dla pieszych przez al. Kościuszki oraz rekultywacja zielenców wzdłuż al. Kościuszki;
- 8) przebudowa chodnika po obu stronach na ul. Żeromskiego od ul. Zielonej do ul. 6 Sierpnia oraz przejścia dla pieszych przez ul. Żeromskiego przy skrzyżowaniach oraz rekultywacja zielenców wzdłuż ul. Żeromskiego;
- 9) przebudowa chodnika po stronie północnej na ul. Wielkopolskiej od ul. Woronicza do ul. Turowskiej oraz przejścia dla pieszych przez ul. Wielkopolską przy skrzyżowaniach z ul. Woronicza oraz ul. Turowską;

ul. 6 Sierpnia oraz przejścia dla pieszych przez ul. Żeromskiego przy skrzyżowaniach oraz rekultywacja zieleni wzdłuż ul. Żeromskiego;

- 11) przebudowa chodnika po stronie wschodniej oraz po stronie zachodniej ciągu pieszo-rowerowego na ul. Niciarnianej od ul. Piłsudskiego do ul. Czechosłowackiej oraz przejścia dla pieszych przez ul. Niciarnianą przy skrzyżowaniach oraz rondzie;
- 12) przebudowa ulic: Pierwiosnków, Rybackiej, Całej, Miętowej, Morelowej, Zalewskiego, Bluszczowej, Konwaliowej, Eleonory, Torfowej;
- 13) przebudowa Ronda Sybiraków.

2.3. Wykonano remonty chodników w następujących lokalizacjach:

- 1) przystanek na ul. Łagiewnickiej przy ul. Kuropatwowej oraz chodnik przy ul. Łagiewnickiej od nr 34 w kierunku do ul. Pszczelnej;
- 2) ul. Sporna od ul. Pankiewicza do ul. Źródłowej po stronie zachodniej;
- 3) ul. Źródłowa po stronie południowej (przy sp. zoz MSWiA);
- 4) ul. Boya-Żeleńskiego po stronie południowej do ul. Staszica, po stronie północnej od ul. Spornej do ul. Staszica;
- 5) ul. Sierakowskiego po stronie wschodniej od ul. Limanowskiego w kierunku południowym;
- 6) ul. Lutomska po stronie południowej od ul. Powstańców Wielkopolskich;
- 7) ul. Sierakowskiego od ul. Jana do ul. Pojezierskiej;
- 8) ul. Pojezierska nr 1-3;
- 9) ul. Chocianowicka od nr 61;
- 10) ul. Karpacka po stronie północnej od ul. Pabianickiej do ul. Zaolziańskiej;
- 11) przejście dla pieszych przy ul. Broniewskiego;
- 12) chodniki na Osiedlu Złotno;
- 13) ul. Borowa od ul. Perłowej do ul. Owsianej;
- 14) ul. Wróblewskiego (od przejazdu kolejowego) po stronie północnej;
- 15) narożnik ul. Nowej i ul. Nawrot po stronie przychodni diabetologicznej;
- 16) ul. Tymienieckiego w okolicy ul. Kilińskiego;
- 17) ul. Pieniny po stronie wschodniej od nr 7;
- 18) chodnik u zbiegu ul. Kasprzaka i ul. Drewnowskiej;
- 19) ul. Tlenowa;
- 20) ul. Centralna na odc. Od ul. Warszawskiej do ul. Strusia;

- 22) ul. Admiralska;
- 23) ul. Porzeczkowa;
- 24) ul. Jeża;
- 25) ul. Jaworowa;
- 26) ul. Kogucia;
- 27) ul. Mosiężna;
- 28) ul. Przedwiośnie;
- 29) ul. Skarbowa od ul. Akacjowej (do skrzyżowania);
- 30) ul. Tokarzewskiego w kierunku wschodnim;
- 31) ul. Modra;
- 32) ul. Gandhiego od nr 1;
- 33) ul. Urzędnicza nr 29-31;
- 34) ul. Sędziowska od ul. Urzędniczej (w kierunku wschodnim);
- 35) ul. Urzędnicza po str. wschodniej od ul. Wąskiej na północ w kierunku ul. Sędziowskiej;
- 36) ul. Urzędnicza na końcowym odcinku od ul. Żeglarskiej do końca działki 253/2;
- 37) ul. Gandhiego 3 i 13 przy wejściu do Przedszkola Miejskiego nr 73;
- 38) ul. Zarieczna od ul. Farnej do ul. Wyspowej;
- 39) ul. Wileńska na odc. od ul. Celnej do ul. Bratysławskiej po str. północnej;
- 40) ul. Bardowskiego;
- 41) ul. Zbiorecza po str. południowej;
- 42) ul. Hanki Sawickiej;
- 43) ul. Marysińska po str. zachodniej od ul. Inflanckiej;
- 44) ul. Popiela;
- 45) chodnik na rogu ul. Jaka i ul. Ks. Brzóska po str. wschodniej;
- 46) ul. Wspólna po str. południowej, na odc. od Szkoły Podstawowej nr 101 do ul. Sadowej;
- 47) ul. Murarska po str. północnej od ul. Chopina do boiska (ul. Kochanowskiego);
- 48) ul. Urzędnicza po str. wschodniej od ul. Wąskiej na północ w kierunku ul. Sędziowskiej;
- 49) ul. Szczanieckiej nr 23-27;
- 50) ul. Brydżowa;
- 51) ul. Krakusa po str. wschodniej od ul. Sanockiej do ul. Strycharskiej;
- 52) ul. Umińskiego od ul. Niższej do ul. Zapolskiej;
- 53) ul. Nad Karolewką na odc. od ul. Narciarskiej do ul. Trójskok po str. wschodniej;
- 54) ul. Narciarska na wysokości posesji nr 20/22 po str. południowej;

- 56) ul. Szpitalna po str. zachodniej od posesji przy ul. Szpitalnej 11 w kierunku ul. Józefa;
- 57) ul. Krzemieniowa.

2.4. Przebudowa pochylni dla niepełnosprawnych w ramach przebudowy ul. Wierzbowej na odcinku od ul. Narutowicza do ul. Nowowęglowej.

2.5. Przebudowa peronów przystankowych dostosowująca ich konstrukcję do potrzeb osób niepełnosprawnych, tj.:

- 1) modernizacja przystanków tramwajowych w ul. Kościuszki przy skrzyżowaniu z ul. A. Struga; wykonano dwa podwójne przystanki tramwajowe;
- 2) wykonanie nowych przystanków autobusowych na ul. Żeromskiego na wysokości placu Barlickiego oraz na al. Kościuszki przy skrzyżowaniu z al. Mickiewicza;
- 3) wykonanie nowego przystanku autobusowego na ul. Niciarnianej na wysokości ul. Św. Kazimierza;
- 4) wykonanie nowego przystanku autobusowego na ul. Marmurowej przy ul. Beskidzkiej.

2.6. Budowa peronów przystankowych dostosowująca ich konstrukcję do potrzeb osób niepełnosprawnych w ramach przebudowy:

- 1) ul. Tramwajowej i ul. Węglowej;
- 2) ul. Narutowicza na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. POW;
- 3) ul. Kilińskiego na odcinku od ul. Tuwima do al. Piłsudskiego.

2.7. Wykorzystanie elementów infrastruktury drogowej pozwalających niewidomym odróżnić chodnik od ścieżki rowerowej. Budowy dróg rowerowych odbywały się z zastosowaniem separacji wysokościowej pomiędzy drogą a chodnikiem. Na odcinkach, na których droga dla rowerów i chodnik przylegają do siebie, chodnik o nawierzchni z kostki betonowej (na całej długości) biegnie wyżej niż droga dla rowerów o nawierzchni bitumicznej, od której oddzielony jest krawężnikiem trapezowym. Jednocześnie stosowano dodatkowe rozróżnienie między chodnikiem a drogą rowerową w postaci opasek z kostki granitowej łupanej o szerokości 30 cm. Powyższe rozwiązania zastosowano:

- 1) wzdłuż al. Piłsudskiego od ul. Niciarnianej do ul. Widzewskiej;

- 3) wzdłuż ul. Rzgowskiej na odc. od ul. Paderewskiego do ul. Chóralnej oraz odc. od ul. Św. Wojciecha do Trasy Górna;
- 4) wzdłuż ul. Pabianickiej na odc. od al. Jana Pawła II do ul. Chocianowickiej;
- 5) wzdłuż al. Bandurskiego, Mickiewicza i Piłsudskiego na odc. od ul. Krzemienieckiej do ul. Kopcińskiego;
- 6) w ramach przebudowy ul. Tramwajowej i ul. Węglowej.

2.8. Wyposażenie sygnalizacji świetlnej w sygnały akustyczne m.in. w przyciski umożliwiające lokalizację (naprowadzenie na urządzenie detekcyjne) dla osób niewidomych i niedowidzących wraz z możliwością rozpoznania przyjęcia zgłoszenia. Dodatkowo zastosowano sygnał akustyczny pozwalający na rozpoznanie nadawania światła zezwalającego na wejście na skrzyżowanie. Udogodnienia zastosowano:

- 1) w ramach przebudowy ul. Tramwajowej i ul. Węglowej;
- 2) w ramach przebudowy ul. Narutowicza na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. POW;
- 3) w ramach przebudowy ul. Kilińskiego na odcinku od ul. Tuwima do al. Piłsudskiego.

3. Wynajem lokali mieszkalnych osobom niepełnosprawnym.

W 2016 r. wynajęto osobom niepełnosprawnym 19 lokali mieszkalnych. Ponadto w trakcie rewitalizacji budynków przystosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 13 mieszkań.

4. Likwidowanie barier w komunikacji zbiorowej i indywidualnej.

- 1) Przewóz osób niepełnosprawnych – usługa przewozowa na podstawie zlecenia w relacji „drzwi-drzwi”, wykonywana przez MPK-Lódź sp. z o.o. – Zakład Przewozu Osób Niepełnosprawnych. W 2016 r. przewieziono 92.560 pasażerów.
- 2) Wydawanie biletów specjalnych uprawniających do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji publicznej w Łodzi – w 2016 r. wydano 7819 takich biletów.
- 3) Wydawanie abonamentów parkingowych dla osób niepełnosprawnych uprawniających do bezpłatnego korzystania z miejsca parkingowego w strefie płatnego parkowania - w 2015 r. wydano 2001 takich abonamentów.
- 4) Wydawanie kart parkingowych.

do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, wydawane są przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi.

W 2016 r. wydano 1484 karty dla osób fizycznych i 8 kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

- 5) Wyznaczono 26 nowych miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami.

5. Standardy dostępności.

Miasto Łódź przystąpiło do opracowania standardów dostępności dla miasta Łodzi, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Opracowane wytyczne będą dotyczyły standardów dostępności budynków, dróg, chodników i innych elementów przestrzeni publicznej i znajdą zastosowanie podczas opracowywania projektów związanych z rewitalizacją obszarową Łodzi i innymi miejskimi inwestycjami.

Ze względu na brak powszechnie obowiązujących, ogólnopolskich regulacji dotyczących zasad projektowania i budowy budynków, dróg i innych elementów przestrzeni publicznej w taki sposób, by były one dostępne dla wszystkich użytkowników, także osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, wiele inwestycji nie jest dostępnych dla osób niepełnosprawnych. Często wynika to z braku świadomości potrzeb lub wiedzy, jak taką dostępność zapewnić.

Opracowanie i przyjęcie standardów dostępności w postaci jednego dokumentu zapewni punkt odniesienia dla wszystkich podmiotów projektujących i realizujących inwestycje w przestrzeni publicznej, finansowane ze środków publicznych. Spowoduje też, że na dużym obszarze miasta zostaną zastosowane jednolite, konsekwentne zasady, np. w zakresie oznaczania przejść dla pieszych i dojść do nich czy udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami w budynkach użyteczności publicznej. Przyjęte rozwiązania ułatwią także poruszanie się po mieście innym mieszkańcom, jak choćby osobom starszym czy rodzicom z dziećmi w wózkach.

Dokument zostanie przyjęty w formie zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi.

V. Pomoc społeczna.

Ponieważ osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny często znajdują się w trudnym położeniu materialnym, a ich potrzeby niejednokrotnie są zwiększone w stosunku do osób

potrzebujących. Główne zadania samorządu terytorialnego w tym obszarze to:

1. Prowadzenie domów pomocy społecznej, domów dziennego pobytu i innych placówek

W 2016 r. w Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, z tego 13 domów prowadzonych przez Miasto Łódź i 2 domy prowadzone przez podmioty niepubliczne na zlecenie Miasta. Placówki te na koniec 2016 r. dysponowały łącznie 2005 miejscami. W ciągu całego roku w domach pomocy społecznej przebywało rotacyjnie 2340 mieszkańców. Największą liczbą miejsc dysponują domy dla przewlekle somatycznie chorych (1020) oraz dla przewlekle psychicznie chorych (405). Zapotrzebowanie na miejsca w domach opieki społecznej jest wysokie. Na miejsca oczekują 793 osoby.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonują także dwa dzienne domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych. Placówki te dysponują pulą 100 miejsc przeznaczonych dla osób upośledzonych umysłowo, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa, cechami autystycznymi, często sprzężonymi z dysfunkcją ruchu czy epilepsją. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszczany był pobyt w Domach osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę psychologiczną, terapeutyczną, wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania.

Od 2015 r. funkcjonuje w Łodzi pierwszy Rodzinny Dom Pomocy, z siedzibą przy ul. Edwarda 33. Dom przeznaczony jest dla 4 osób, wymagających wsparcia z powodu niepełnosprawności intelektualnej. Mieszkają w nim młode osoby, kończące edukację w ośrodkach szkolno-wychowawczych. W Domu towarzyszą im opiekunowie, którzy pomagają w codziennych czynnościach oraz prowadzą zajęcia terapeutyczno-rehabilitacyjne.

Pomoc dla osób niepełnosprawnych udzielana jest także poprzez prowadzenie środowiskowych domów samopomocy. Domy takie świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W 2016 r. w Łodzi funkcjonowało 5 środowiskowych domów samopomocy, prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie Miasta (Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie, Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi, Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „Pomost”, Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych).

Na miejsce w środowiskowych domach samopomocy oczekiwało 158 osób, w tym największą grupę (148 osób) stanowili chorzy na chorobę Alzheimera.

Osoby, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź takie domy opuściły, mogą korzystać ze wsparcia dwóch Klubów Samopomocy. Prowadzą je Klub Lokalnej Integracji „Lonia” oraz Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych. Kluby zapewniają wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej przy współudziale, w miarę możliwości, rodziny uczestnika. Z usług Klubów skorzystało 91 osób.

2. Finansowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Osoby niepełnosprawne z powodu wieku lub choroby, będące podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, mogą korzystać z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania. Ta forma wsparcia obejmuje pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze realizowane były w 2016 r. przez 6 podmiotów niepublicznych (Polski Czerwony Krzyż - Łódzki Zarząd Okręgowy, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi, Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów, Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce”, Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi oraz Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych). Z tej formy pomocy, w ilości 932.639 godzin, skorzystały 3784 osoby.

Osobną kategorię stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2016 r. zadanie to było realizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych. Z usług opiekuńczych, w wymiarze 22.533 godzin, skorzystały 43 osoby.

3. Prowadzenie mieszkań chronionych.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych prowadzi mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 3 lokalizacjach – w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22,

Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach A. Placówki te dysponują łącznie 40 miejscami. W 2016 r. korzystały z nich łącznie 43 osoby., a 8 osób oczekiwało na miejsce.

4. Wypłata zasiłków i innych świadczeń pieniężnych.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są osobom potrzebującym w formie zasiłków pieniężnych (stałych, okresowych lub celowych) oraz w formie bezgotówkowej, jak np. pokrywanie kosztów posiłków.

Tab. 5. Zasiłki i pomoc bezgotówkowa z pomocy społecznej w 2016 r.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba beneficjentów	Kwota
1	Zasiłek stały	5484osoby	27.066.540 zł
2	Zasiłek okresowy	14.168 osób	31.752.788 zł
3	Zasiłek celowy	15.832 osoby	12.518.365 zł
4	Zasiłek celowy na zakup posiłku	13.741 osób / 101.954 świadczenia	10.003.619 zł
5	Posiłek	6627 osób / 859.654 posiłki	4.183.210 zł
6	Razem		85.524.522 zł

Ponadto osobom niepełnosprawnym:

- powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- niepełnosprawnym dzieciom

przysługuje zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

W 2016 r. wypłacono 152.541 takich świadczeń na łączną kwotę 23.337.120 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono kwoty wydatków na realizację celu V-Pomoc społeczna.

L.p.	Zadanie/działanie	Kwota
1	Prowadzenie domów pomocy społecznej	75.652.219 zł
2	Prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych	3.144.399 zł
3	Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy	3.105.238 zł
4	Działalność Klubów Samopomocy	419.708 zł
5	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńczych	10.936.446 zł
6	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	730.458 zł
7	Prowadzenie mieszkań chronionych	500.000 zł
8	Zasiłki i pomoc bezgotówkowa	85.524.522 zł
9	Zasiłki pielęgnacyjne	23.337.120 zł
	Razem	203.350.119 zł

VI. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

Główne zadania w tym obszarze to:

1. Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych.

Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych jest podstawowym zadaniem Rzecznika Osób Niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta Łodzi. Jego realizacja obejmowała w 2016 r.:

- udzielanie indywidualnych informacji w zakresie ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami - pisemnie, telefonicznie oraz bezpośrednio w siedzibie Urzędu udzielono 14.873 informacje,
- udzielanie porad prawnych – przyjęto 101 osób,
- wydawanie informatorów dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych – wydano 3300 sztuk informatorów dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- udział w XXIV Targach Sprzętu Rehabilitacyjnego „Rehabilitacja” - prowadzenie stoiska informacyjnego,
- organizację dwóch spotkań informacyjno-konsultacyjnych dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych, poświęconych przysługującym im ulgom i uprawnieniom.

2. Propagowanie osiągnięć osób z niepełnosprawnościami.

Jednym ze sposobów propagowania osiągnięć osób z niepełnosprawnościami jest wspieranie finansowe przez Urząd Miasta Łodzi publikacji kalendarzy prezentujących działalność artystyczną, najczęściej prace malarskie i fotograficzne, osób niepełnosprawnych. W 2016 r. w drodze konkursu ofert zlecono wykonanie 1000 sztuk takich kalendarzy za kwotę 7.000,00 zł.

3. Wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2016 r. przeprowadzono trzy konkursy ofert dla organizacji pozarządowych w formie wsparcia realizacji zadań publicznych dotyczących działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- prowadzenia rehabilitacji leczniczej oraz rehabilitacji psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- prowadzenia działań w zakresie włączania społecznego, przeciwdziałania dyskryminacji i stygmatyzacji osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym m.in. prowadzenia zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami; organizowania imprez kulturalnych, w tym o charakterze integracyjnym, podnoszenie poziomu świadomości społecznej i rozwijanie wrażliwości na prawa osób niepełnosprawnych;

Spośród 38 złożonych ofert przyjęto do realizacji 18 zadań, na które przekazano łącznie 86.860,00 zł.

Ponadto zawarto 6 umów z organizacjami pozarządowymi w trybie uproszczonym na realizację różnorodnych działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę 14.5400,00 zł.

4. Zapewnienie obsługi w UML osób głuchych poprzez usługi tłumacza języka migowego.

W 2016 r. po raz kolejny realizowane było zadanie polegające na wspieraniu osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Łodzi i miejskimi jednostkami organizacyjnymi poprzez świadczenie usług tłumacza języka migowego. Wyboru realizatora zadania dokonano w trybie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych. Wykonawcą był Polski Związek Głuchych. Realizacja zadania polega na zapewnieniu dostępu do usług tłumacza języka migowego za pomocą aplikacji komputerowej dostępnej na specjalnie przygotowanych stanowiskach komputerowych w kilku lokalizacjach (m.in. budynki dawnych delegatur UML, biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów, Centrum Świadczeń Socjalnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi).

Usługa była wykonana 193 razy. Koszt realizacji zadania wynosił 48.000,00 zł.

Jednym z zadań Rzecznika Osób Niepełnosprawnych jest opiniowanie wniosków o najem komunalnych lokali mieszkalnych osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności pod kątem dostosowania lokalu do uzasadnionych potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2016 r. wydano 63 takie opinie.

6. Opiniowanie projektów inwestycyjnych realizowanych w Łodzi oraz lokalnych aktów prawnych pod kątem dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Powoływana przez Prezydenta Miasta Łodzi Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych zajmuje się m.in. opiniowaniem projektów inwestycyjnych realizowanych w Łodzi oraz lokalnych aktów prawnych pod kątem dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Opiniowane przedsięwzięcia to w szczególności inwestycje drogowe – budowa nowych dróg oraz remonty i prace utrzymaniowe dróg istniejących. W 2016 r. MSRON wydała 26 takich opinii oraz 3 opinie dot. podziału środków PFRON na zadania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

VII. Podsumowanie.

Na podstawie informacji zebranych w trakcie opracowywania niniejszego sprawozdania, uwag przekazanych przez poszczególnych realizatorów Programu oraz danych demograficznych można sformułować pewne wnioski i postulaty w zakresie realizacji działań objętych Programem w kolejnych latach. Najważniejsze z nich to:

1. ze względu na trendy demograficzne potrzebna jest większa ilość miejsc w domach pomocy społecznej dla osób przewlekłe somatycznie i psychicznie chorych;
2. zwiększenie liczby miejsc w środowiskowych domach pomocy;
3. w ramach planowanej rewitalizacji obszarowej Łodzi planowane jest stworzenie większej liczby lokali przeznaczonych na mieszkania chronione; należy mieć na uwadze, by były one przeznaczone dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, nie zaś jedynie dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. konieczne jest zapewnienie większej puli mieszkań komunalnych przeznaczonych dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności; powinny to być lokale w dobrym stanie technicznym, wyposażone we wszystkie niezbędne instalacje i dostępne dla osób z różnego rodzaju dysfunkcjami;
5. ze względu na utrzymujące się bardzo duże zainteresowanie usługą przewozu osób niepełnosprawnych w systemie „drzwi-drzwi” konieczne jest zwiększenie liczby

jak i pracującym osobom dorosłym;

6. dużym zainteresowaniem cieszy się wspieranie finansowe organizacji pozarządowych, szczególnie w zakresie prowadzenia przez nie rehabilitacji leczniczej i psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Barię są możliwości finansowe budżetu miasta, co nie pozwala na rozszerzenie oferty i sfinansowanie większej liczby zajęć, podczas gdy potrzeby środowiska w tym zakresie są bardzo duże – osoby niepełnosprawne i ich rodziny często znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, co nie pozwala na korzystanie z rehabilitacji na warunkach komercyjnych, zaś świadczenia finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia w tym zakresie mają bardzo ograniczony wymiar i nie zaspokajają potrzeb zdrowotnych osób potrzebujących.

PIR
TYTUŁ DOKTORA
Zdrowia
i Społeczności
M. Iwanicka

WICEPREZIDENT MIASTA
Grzegorz Miatkowski

GŁÓWNY SPECJALISTA

Agata Tylińska
12.05.17r.

KIEROWNIK

Katarzyna Tryba-Pisera

DYREKTOR
Departamentu Komunikacji Społecznej
Luiza Staszczak Gąsiorek